

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא ז.

עין משפט
נר מצוה

והדשות. דישת שזלין בתרומה וזמנא כגון שהקדמו בשזלין: **אין עובר.** כלל תחסום: **המרכסות.** משום דגמר מלאכתן למעשר משעת דישת: **תרומה ומעשר.** דתסת דישת לאו בתרומה ומעשר משתעי קרא דאין תרומה ומעשר סתם אלא מן המירוח ואילן כרכתיב (בבבבב) כדגן מן הגורן:

מפני מראים העין. שלא יאמרו עליו שהוה חוסס: **כול.** מלא אגרוף: **בערסקלין שפיה.** שק או טרסקל מולין נזארה והמאכל בתוכו ואוכלת: **נכרי הדש נפרטו של ישראל.** אינן עוזרים הצעלים שאמרו לו חסוס פרמי ודוש זה תצוה שלך אין עליהם עבירת לא תחסוס: **גידולי תרומה.** שרעה וגידלה הגידולין תרומה מדרבנן וזה אחד משמנה עשר נזר שרבו בית שמאי על בית הלל בציאות שבת (שבבב) וכיון דלאו תרומה מדאורייתא היא קרינא ציה דישת סתמא: **בשלמא גידולי תרומה תרומה.** מדרבנן ואינן טריקין לשמועין דעובר: **גידולי טבל.** תצוה שנמחה בכרי ורעה צביבלה הרי היא כשאר חולין ואוכל הימנה ערמי עד שימרח דכיון דזרעו כלה בטול ליה איסוריה. ובתרומה הוא דגזור כדמפרש התם גזירה משום תרומה טהורה ציד ישראל שמא זרענה להפטר שלא יתננה לכהן אי נמי משום תרומה טמאה ציד כהן דלמא משקה לה לזרעה ואמרי ציה לדי תקלה: **פלוגמא דרי' תמי' ורי' יהודה** כדקדושין (דף בב): **ממון גבוה.** ולא קרינא ציה בדישתי. וגבי תרומה מיתוקמא שהיתה פרה של ישראל שאסור להאכילה תרומה ואפילו אם דש בה כהן דתמי' כהן ששכר פרה מישראל אע"פ שמוזנמיה עליו לא יאכלנה כרשיני תרומה: **היכי דמי.** דליהוי מעשר קודם לדישת: **כגון שהקדמו.** וקרא שם עליו בשזלין: **וולרי'.** כיון דשם מעשר עליו לרי' יהודה נהי נמי דממון הדיוט הוא: **הא צעי חומה.** שאסור לאכלו חוץ לחומת ירושלים ויכי אחי לאו דלא תחסוס ודמי לאו דלא תוכל לאכול בשערך: **ביום פאגו.** היקף חילון של ירושלים שהסופו עליו קרוי בית פאגו. ונראה לי שהוה לשון כבישתה של עיר שונגל"א בלע"ז כדלמרינן פרק קמח' (דף טו) זה קנה חמור וצית פניה: **לאן במעשר דמאי.** דלישתיה אלא מדרבנן. הלוקח מעם הארץ שחייבו להפריש מעשר שני על הספק ולהעלותו לירושלים: **אף הוא.** יומנן כהן גדול במס' סוטה (דף מח): **ביטול אם היודוי.** של מעשר ואפילו של חכמים שאין לומר בערמי הקדש מן הבית וגם נתמיו ללוי לפי שלא היו נוהגים מעשר ראשון ללוי כהלכתו דרממנא אמר ללוים וקנסיהו עזרא וזה לתמו לכהנים: **וגור על הדמאי.** בלוקח מעם הארץ שיפריש הכל מספק מפני שהטבל עון מיתה חוץ מן התרומה שלא גזר להפרישה ולא גזר על הדמאי לפי ששלח בכל גבול ישראל היו מפרישין אלא תרומה גדולה: **תרומה מעשר.** שהלוי מפריש לכהן מעשר מן המעשר והוא קרוי תרומה ואסור בתרומה: **ומסרום.** חולי מעיים וקרוין אותו ריוול"ר מוזילי רעו ללול כמים והמתין קשין לה: **חסוס פרימי ודוש צה.** דישת שלך: **אמירה לנכרי שבות.** מדרבנן ומגנחין

והדשות במעשר ובתרומה אינו עובר משום לא תחסום. פי' בקונטרס דתסת דישת לאו הוי תרומה ומעשר שאין רגילות להיות תרומה ומעשר אלא אחר מירוח תימה דא"כ אפילו הן מולין מתוקנים לא יעבור דאין רגילות להיות מתוקנים קודם מירוח ונראה דטעמא משום דתמי' דישו דמשמע הראוי לו ומעשר ממון גבוה הוא ותרומה נמי לישראל אסור ליתן לפני צהממו ואפילו כהן דוקא כרשינין שהוא מאכל צהממו מותר להאכילו ולא חטין משום הפקד תרומה וכן דישת צהדיא צמעילה (דף יג). ושם ד"ה מחו' מדרשו גבי הא דתנן וכן פרה לא תאכל כרשיני הקדש: **גידולי מעשר חורין.** דלא שייך למיגזר שמא ישהה צידו ויצער צטומאה דלמא ישהה כיון שיכול לפדותו ואפילו לקוח כנסף מעשר שנטמא דאינו נפדה לרבי יהודה לא גזרו על גידולין ליהווי מעשר כיון דעיקר מעשר יש לו פטור: **כאן במעשר ראשון דמיקרי דישו כאן במעשר שני.** דאפילו לרי' יהודה אינו עובר חוץ לחומה כדפריך בסמון והא צעי חומה ומימה והלא אי לאו רעך היה אוכל פועל משל הקדש כי היכי דשרי משל חצירו ולא הוי גזל וה"ו אית לן למימר דשרי חוץ לחומה דהא לרבי יהודה ממנו הוא ויכול לקדש צו האשה אפילו חוץ לחומה כדממע בקדושין (דף נג): **וי"ל דאפילו הכי** (לא) קרינן דישו שלו ולא של רעך דה"ו אמרינן בסוף פרק חלק (פסהדון דף קא): **לכלולי עלמא לא מיקרי שללה גבי עיר הדמח ופטורה מן החלה דלא מיקרי עריסותיהם:**

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והדשות בתרומה ומעשר אינו עובר משום כל תחסום. אבל מפני מראית העין מביא בול מאותו המין ותולה לה בטרסקלין שבפיה ר"ש בן יוחאי אומר מביא כרשינים ותולה לה שהכרשינים יפות לה מן הכל ורמינהי פרות המרכסות בתבואה אינו עובר משום כל תחסום והדשות בתרומה ומעשר עובר משום כל תחסום ונכרי הדש בפרתו של ישראל אינו עובר משום כל תחסום דוישראל הדש בפרתו של נכרי עובר משום כל תחסום קשיא תרומה אחרונה קשיא מעשר אמעשר בשלמא תרומה אחרונה לא קשיא כאן בתרומה כאן בגידולי תרומה אלא מעשר אמעשר קשיא וכי תימא מעשר אמעשר נמי לא קשיא כאן במעשר כאן בגידולי מעשר בשלמא יגידולי תרומה אלא גידולי מעשר חולין יגנהו דתנן גידולי טבל ויגידולי מעשר שני חולין אלא לא קשיא הא במעשר ראשון הא במעשר שני ואיבעית אימא הא והא במעשר שני ולא קשיא הא רבי מאיר הא רבי יהודה הא ר"מ דאמר מעשר ג' מומן גבוה הוא הא רבי יהודה דאמר מעשר שני ממון הדיוט הוא היכי דמי כגון שהקדמו בשבולין ולר' יהודה (ט) והא בעי חומה כגון שדש לפנים מחומת בית פאגו איבעית אימא לא קשיא כאן במעשר ודאי כאן במעשר דמאי השתא דארתית להכי תרומה אחרונה נמי לא קשיא כאן בתרומת ודאי כאן בתרומת דמאי בשלמא מעשר דמאי אימא אלא תרומת דמאי מי אימא והתניא: **באף הוא ביטל את היודוי וגזר על הדמאי לפי ששלח בכל גבול ישראל וראה שלא היו מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד אלא לא קשיא כאן בתרומת מעשר ודאי כאן בתרומת מעשר דמאי בעו מיניה מרב ששת היתה אוכלת ומתרות מהו משום דמעלי לה הוא והא לא מעלי לה או דלמא דחויא ומצמצמא והא חויא ומצמצמא אמר להו רב ששת תניתוה רבי שמעון בן יוחי אומר מביא כרשינים ותולה לה שהכרשינים יפות לה מן הכל שמע מינה משום דמעלי לה הוא שמע מינה איבעיא להו מהו שיאמר אדם לנכרי חסום פרתו ודוש בה מי אמרינן כי אמרינן אמירה לנכרי שבות הני מילי לענין שבת דאיסור סקילה אבל חסימה דאיסור לאו לא או דלמא לא שנת ת"ש נכרי הדש בפרתו של ישראל אינו עובר משום כל תחסום מעבר הוא דלא עבר הא איסורא אימא כדון הוא דאיסורא נמי ליכא ואידי דתנא סיפא דישת דהש בפרתו של נכרי עובר תנא רישא אינו עובר תא שמע דשלחו ליה לאבוה דשמואל הלוי תורי דגנבין דהתם לפי שהתחיל כבר לחרוש מפני דריי שלום: **אבל הכא** דאיסור לאו שרי. אע"ג דבמס' מו"ק (דף יג) אמרינן דבשביעית וחולו של מועד אסור אמירה לנכרי התם משום דשבת ויו"ט חדא מילתא היא וגזרו אטו שבת: **דגנבין** זהו ארמאי. בשאלמות דרב אחאי מפריש שבי קושאין דער צבים של צהמה בחוקה והנכרי גונב הדינר וזולת הכיס ומסרו וישון גנבין להו לא משמע הכי שלא באין לגנוב רק הדינר: מחלפי**

מה א ב מ מ"י פ"ג מהל' שכירות הלכה ד ועי' בהשגות וצ"מ סמג לאוין קפד טו"ש ע"מ מ"י שלם ספיקו ח ועיין בהג"ה: **מו ג ג מ"י** שם הלכה ג טו"ש ע"מ ספיקו ח: **מו ד מ"י** שם הל' ד ה: **מה ו מ"י** פ"ג מהל' תרומות הלכה כא: **מב ז מ"י** פ"ו מהלכות מעשר הלכה א סמג עשין קלח: **ג ח מ"י** פ"ו מהלכות מעשר שני הלכה טו: **ג ט מ"י** שם פ"ג הלכה ח: **ג י מ"י** פ"ג מהלכות שכירות הלכה ד ה: **ג כ מ"י** פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה יג: **ג ד מ"י** פ"ט מהלכות מעשר הלכה א סמג עשין קלח: **גה ה מ"י** פ"ג מהלכות שכירות הלכה ד ה: **ג ו מ"י** שם הלכה ג סמג לאוין קפד טור ש"ע ח"מ מ"י שלם ספיקו ז: **ג ט מ"י** פ"ו מהלכות שבת הלכה א סמג לאוין סה טו"ש ע"מ מ"י ש"ע ספיקו ז: **ג י מ"י** פ"ג מהל' שכירות הלכה ג סמג לאוין קפד טו"ש ע"מ מ"י ש"ע ספיקו ז:

לעזי רש"י

שונגל"א [צינגל"א].
חומה המקיפה את העיר.
ריוול"ר [ריילי"ד].
לשלישל (נאמר בפרה).

- א) תרומות פ"ט מ"ה
- ב) קדושין כד. [וש"י].
- ג) סוטה מח. יומא ט.
- ד) [מספ' דסוטה פ"ג].
- ה) [שבת קג. וש"י].
- ו) [נדבירי כה]. ו' ז"ל
- ז) והיא משנה בתרומות
- ח) פ"ג מ"ט. ו' [נדבירי יג].
- ט) גי רש"י דבשבת.
- י) [נפ' אמור ס"ה ק].

הגהות הב"ח

א) גבי ר"מ דאמר מעשר שני ממון: ב) שם ולר' יהודה הא כ"ל ואת' נמנמק:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בית פאגו. היקף חילון. ע"י פסהדון וי"ד ע"כ ברש"י ד"ה בית פאגו ומנחת עת ע"כ ד"ה חוץ לחומת: תוס' ד"ה אבל וכו' וגזרו אטו שבת. ע"י ר"ה דף ע"ב סוף ד"ה שאלו ועיין בבית רש"י הלכות כלאים: